

wszystkich eksploatowanych przez nią utworów audiowizualnych w kinach w ww. okresie, tj. kwoty 788 756 020 zł. Do tak wyliczonej kwoty wynagrodzenia za eksploatację w okresie od 1 kwietnia 2011 r. do 31 grudnia 2013 r. należy doliczyć podatek VAT w wysokości 23%. Wyjaśniając sposób wyliczenia wysokości wynagrodzenia powód zaznaczył, że wobec braku szczegółowych danych na temat wysokości wpływów pozwanej z tytułu wyświetlania utworów audiowizualnych w kinach w żądanym okresie wysokość należnego mu wynagrodzenia oszacował w oparciu o ogólnodostępne informacje i dane zawarte w raportach rocznych publikowanych przez grupę kapitałową, w skład której wchodzi pozwana. Podkreślił, że określenie wynagrodzenia jako 0,95 procenta od wpływów brutto podmiotu prowadzącego kino jest uzasadnione dotychczasową praktyką rynkową w umowach zawieranych przez powoda, a także przez Stowarzyszenie (...). Wskazał również, że jego uprawnienie do dochodzenia tych należności oparte jest na umocowaniu ustawowym (art. 70 ust. 3 w zw. z art. 105 ust. 1 oraz art. 5 pr. aut., a także na powierzeniu praw przez współtwórców utworów audiowizualnych i negotorium gestio (pozew k. 2-42v.).

(...) Sp. z o. o. Sp. j. z siedzibą w W. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych. Zakwestionowała legitymację czynną po stronie powodowej, wskazując, że powód nie wykazał, że jest uprawnioną organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskim zarówno w znaczeniu przedmiotowym (rodzaj utworów) jak i podmiotowym (do reprezentacji twórców) w niniejszej sprawie. Zaznaczyła, że złożona decyzja Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego określająca w jakim zakresie powód posiada zezwolenie na zbiorowe zarządzanie nie obejmuje zezwolenia w zakresie pobierania wynagrodzenia dodatkowego, o którym mowa w art. 70 ust. 2⁽¹⁾ pkt 1 pr. aut., a także w zakresie praw autorskich przysługujących np. scenarzyście filmowemu do scenariusza. Podkreśliła także, że powód nie wykazał, że jest organizacją właściwą w rozumieniu art. 107 w zw. z art. 70 ust. 3 pr. aut. Podniosła, że powód nie złożył również umów cywilnoprawnych zawartych w konkretnymi współtwórcami. Stwierdziła, że w odniesieniu do utworów zagranicznych powód nie wykazał, że przepisy polskiej ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych stosuje się do każdego z tych utworów. Podniosła, że powód w zakresie umów reprezentacji z zagranicznymi organizacjami zbiorowego zarządzania nie przedstawił umów dotyczących wszystkich kategorii współtwórców, dla których żąda wynagrodzenia, że żadna z przedstawionych umów nie dotyczy wynagrodzenia dodatkowego (nielicencyjnego), a nadto zarzuciła, że przedstawione umowy o wzajemnej reprezentacji nie dotyczą współtwórców dzieł (...). Pozwana zakwestionowała również swoją legitymację bierną, podkreślając, że powód nie wykazał, że jest ona podmiotem korzystającym z utworów audiowizualnych wymienionych w pozwie, w okresie objętym pozwem, w wymienionych w pozwie kinach. Zaznaczyła też, że szacunki dokonane przez powoda są zawyżone, gdyż wskazana w pozwie kwota może obejmować również dochody np. ze sprzedaży napojów. Stwierdziła, że nie jest jedynym podmiotem korzystającym z utworu audiowizualnego, gdyż korzystającym jest przede wszystkim producent oraz dystrybutor danego utworu. Podniosła, że jako podmiot prowadzący działalność kinematograficzną wyświetla filmy na podstawie umowy zawartej z dystrybutorem filmu, który zezwala na wyświetlanie w zamian za odpowiednią opłatę, którą pozwana odprowadza do dystrybutora, który z kolei dzieli się nią z producentem. Podkreśliła również, że powód nie posiada zatwierdzonych stawek wynagrodzeń, wskazując że przed Sądem Okręgowym w Poznaniu toczy się postępowanie z wniosku (...) Stowarzyszenia (...), w ramach którego stawka 0,95% wpływów z tytułu wyświetlania jest kwestionowana jako zawyżona oraz niezgodna z art. 110 pr. aut. Stwierdziła, że zawarte przez powoda ze Stowarzyszeniem (...) porozumienie wiąże jedynie strony porozumienia, a nadto nie dotyczy okresu objętego pozwem. Zwróciła uwagę, że kina, które podpisały umowy z powodem w 2014 roku są zasadniczo podmiotami dofinansowywanymi ze środków publicznych, mającymi całkowicie inny niż pozwany model biznesowy. Podkreśliła również, że znaczną część jej repertuaru stanowią filmy (...), zaś żądanie wynagrodzenia z tytułu wyświetlania tych filmów z zamiarem nieprzekazania tego wynagrodzenia do ich współtwórców byłoby nadużyciem prawa podmiotowego. Stwierdziła, że wysokość ewentualnego wynagrodzenia żądanego z tytułu wyświetlania filmów (...) nie powinna przekraczać 1 USD rocznie. Zaznaczyła, że żądanie jest sprzeczne z wnioskiem powoda o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń w postępowaniu przez Komisją Prawa Autorskiego, a obecnie przed Sądem Okręgowym w Poznaniu, gdzie powód wyraźnie zastrzega, że stawka wynagrodzeń obejmuje różne kategorie współtwórców z wyłączeniem współtwórców utworów audiowizualnych produkcji S., a po modyfikacji wniosku, z wyłączeniem współtwórców utworów audiowizualnych, których jedynym producentem jest podmiot z siedzibą w S. lub podmiot od niego zależny. Wskazał, że odprowadza opłatę w wysokości 1,5% przychodu uzyskanego z tytułu wyświetlania filmów i reklam w

W okresie od 2 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2013 r. w kinach należących do sieci (...) wyświetlone zostało ponad 700 utworów wizualnych, w tym 87 produkcji polskiej oraz 616 produkcji zagranicznej (wydruki repertuaru ze strony internetowej (...) w okresie 2011-2013 k. 373-1008, informacja k. 3749-3769).

(...) Sp. z o.o. w okresie do 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2013 r. sprzedała łącznie 40 564 820 biletów na filmy polskie i zagraniczne, osiągając wpływy ze sprzedaży biletów wstępu na wyświetlane przez siebie utwory audiowizualne w łącznej wysokości (...) zł netto (filmy polskie (...) zł, filmy zagraniczne (...) zł), w tym w okresie:

- od 1 stycznia 2011 r. do 31 marca 2011 r. w wysokości (...) zł,
- w okresie od 1 kwietnia 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. w wysokości (...) zł,
- w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r. w wysokości (...)zł,
- w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. w wysokości (...) zł

(zestawienie wyświetlanych filmów i wpływów (...) Sp. z o.o. k. 3748-3769).

Stowarzyszenie (...) (dalej (...)) jest organizacją twórców filmowych oraz innych podmiotów, których działalność jest związana z twórczością filmową, która powstała w celu reprezentowania ich interesów zawodowych, twórczych i wynikających z ochrony w zakresie prawa autorskiego i praw pokrewnych, a także w celu udzielania członkom Stowarzyszenia pomocy prawnej, socjalnej i organizacyjnej. Funkcje zbiorowego zarządu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi Stowarzyszenie wykonuje przez odrębną jednostkę organizacyjną o nazwie Związek (...) ((...)). Stowarzyszenie działa w imieniu wszystkich podmiotów, które powierzyły mu wykonywanie praw autorskich i pokrewnych lub też powierzyły ich wykonywanie organizacjom zbiorowego zarządzania, z którymi Stowarzyszenie zawarło umowy o wzajemnej reprezentacji. (...) działa także na rzecz podmiotów, które nie powierzyły Stowarzyszeniu zarządu prawami, w zakresie określonym koncesją i przepisami ustawy o prawie autorskim.

(...), na podstawie decyzji Ministra Kultury i Sztuki z 29 maja 1995 r., nr (...), zmienionej decyzją tego organu z 28 lutego 2003 r., nr (...), posiada zezwolenie na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi do utworów audiowizualnych m.in. na polach: zwielokrotniania określoną techniką, w tym techniką zapisu magnetycznego oraz techniką cyfrową, wprowadzania do obrotu, publicznego odtwarzania, wyświetlania, nadawania za pomocą wizji lub fonii przewodowej albo bezprzewodowej przez stację naziemną oraz nadawane za pośrednictwem satelity, reemitowania. Stowarzyszenie ma również zezwolenie na zbiorowe zarządzanie prawami pokrewnymi przysługującymi producentom utworów audiowizualnych do wideogramów na polach eksploatacji wymienionych w decyzji Ministra Kultury (statut (...) k. 1016-1032, 2185-2200, decyzja nr (...) k. 1010-1011, 2181-2182, decyzja nr (...) k. 1013-1014, 2183-2184, pismo z 24 grudnia 2006 r. (...) k. 3326-3327).

Zezwolenie Ministra Kultury i Sztuki na wykonywanie zbiorowego zarządu m.in. prawami do utworów słownych, słowno-muzycznych, muzycznych i choreograficznych w utworze audiowizualnym na polu eksploatacji wyświetlanie przyznane zostało Stowarzyszeniu (...) z siedzibą w W. (dalej (...)) (decyzja k. 3676).

Ostatnio zatwierdzona (uchylona 23 kwietnia 2002 r.) Tabela Stawek Wynagrodzeń Autorskich i z Tytułu Praw Pokrewnych Producentów (...) w zakresie wyświetlania utworów audiowizualnych w kinach ustalała wynagrodzenie w wysokości 2,1% wpływów brutto ze sprzedaży biletów wstępu z wyłączeniem podatku VAT, przy czym stawka wynagrodzenia miała podlegać waloryzacji co pół roku stosownie do wzrostu wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw ustalonym przez GUS, za okres objęty rewaloryzacją. W decyzji zaznaczono, że w przypadku zawarcia przez (...) umowy o reprezentację z zagraniczną organizacją zbiorowego zarządu, z której wynikałoby, że wynagrodzenie dla zagranicznych autorów dzieł wykorzystywanych na terenie P. ustalone zostało ryczałtowo, (...) będzie pobierać od użytkowników wynagrodzenie ryczałtowe, jednak w wysokości nie przekraczającej wynagrodzenia obliczonego przy zastosowaniu niniejszej tabeli. Decyzja ta została uchylona z powodu naruszenia przez KPA prawa procesowego (

decyzja Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 18 października 2001 r. nr (...) k. 1793-1804, 2590-2601, wyrok NSA w Warszawie z 23 kwietnia 2002 r. I SA 3153/01 k. 1806-1834).

Analogiczna stawka wynagrodzenia w wysokości 2,1% wpływów brutto z biletów wstępu została zatwierdzona w Tabelach Stawek Wynagrodzeń Autorskich (...) decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 5 maja 2000 r., nr (...) Decyzją z 18 stycznia 2016 r. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego stwierdził, że decyzja ta została wydana z naruszeniem prawa, w części, w której uchyla orzeczenie Komisji Prawa Autorskiego z 4 października 1999 r. i zatwierdza Tabelę nr II „Publiczne odtwarzanie utworów słownych, muzycznych, słowno-muzycznych, choreograficznych („małe prawa”)” w punkcie 4 „Wyświetlenia”, przy czym nie można jej uchylić z uwagi na upływ 5-letniego terminu, o którym mowa w art. 146 § 1 k.p.a. W uzasadnieniu wskazał, że przepisy, na podstawie których decyzja została wydana zostały uznane za niezgodne z Konstytucją (decyzja nr (...) k. 1936-1944, decyzja z 18 stycznia 2016 r. k. 3874-3888).

W dniu 15 października 2002 r. (...) wystąpiło do Komisji Prawa Autorskiego z prośbą o zatwierdzenie przedstawionych tabel wynagrodzeń. Z tytułu wyświetlania utworów audiowizualnych w kinach domagało się zatwierdzenia stawki w wysokości 2,1% wpływów brutto ze sprzedaży biletów wstępu, dla wszystkich autorsko - uprawnionych, z wyłączeniem podatku VAT (wniosek z późniejszymi zmianami k. 1836-1864, 2602-2611). Orzeczeniem z 23 listopada 2006 r. postępowanie w sprawie tego wniosku zostało umorzone w związku z uchyleniem podstawy prawnej do działania Komisji Prawa Autorskiego (orzeczenie k. 1867-1870).

W dniu 23 października 2003 r. (...) i (...) zawarły „Porozumienie w sprawie inkasa i podziału wynagrodzeń dla współtwórców utworów audiowizualnych za wyświetlanie utworów audiowizualnych w kinach”. Organizacje ustaliły, że podmiotem inkasującym wynagrodzenia w imieniu obu stowarzyszeń będzie (...), natomiast pobrane kwoty zostaną podzielone pomiędzy obie organizacje w ten sposób, że (...) otrzyma co najmniej 1,05% zainkasowanych kwot. W 2009 roku strony podpisały aneks do ww. porozumienia ustalając, że (...) otrzyma co najmniej 1% zainkasowanych kwot (porozumienie k. 1924-1925, 2649-2651, aneks nr 1 k. 1926, 2652, zeznania świadków: C. P. k. 3576 i K. S. (1) k. 3576, oświadczenie (...) k. 3465).

W dniu 20 czerwca 2011 r. (...) ponownie wystąpiło do Komisji Prawa Autorskiego z prośbą o zatwierdzenie przedstawionych tabel wynagrodzeń. Z tytułu wyświetlania w kinach utworów audiowizualnych innych niż reklamy domagało się zatwierdzenia stawki w wysokości 0,9% wpływów brutto ze sprzedaży biletów wstępu wszystkich utworów audiowizualnych, niezależnie od kraju miejsca siedziby producenta utworu audiowizualnego bez podatku VAT, natomiast z tytułu wyświetlania reklam 0,55% wpływów z reklam - bez podatku VAT (wniosek z późniejszymi zmianami k. 1872-1893, 2612-2619). Postanowieniem z 15 lutego 2012 r. postępowanie w sprawie tego wniosku zostało umorzone (postanowienie k. 1895, 2620).

Powodowe Stowarzyszenie w dniu 21 marca 2012 r. złożyło wniosek do Sądu Okręgowego w Poznaniu o zatwierdzenie Tabel Wynagrodzeń Autorskich m.in. na polu wyświetlanie (wynagrodzenie dla współtwórców utworów audiowizualnych z tytułu wyświetlania utworów w kinach). Z tytułu wyświetlania w kinach utworów audiowizualnych innych niż reklamy domagało się zatwierdzenia stawki w wysokości 1,1% wpływów brutto ze sprzedaży biletów wstępu wszystkich utworów audiowizualnych, niezależnie od kraju miejsca siedziby producenta utworu audiowizualnego, bez podatku VAT, natomiast z tytułu wyświetlania reklam 0,55% wpływów z reklam bez podatku VAT (wniosek k. 1897-1907).

Pismem z 28 kwietnia 2014 r. (...) zwróciło się do (...) Sp. z o. o. Sp. j. z siedzibą w W. (obecnie (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.) o rozliczenie wynagrodzeń należnych współtwórcom utworów audiowizualnych i wezwało do zapłaty równowartości 0,95% wszystkich wpływów brutto - bez żadnych potrąceń, które spółka otrzymała w okresie od 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2013 r. z tytułu wyświetlania utworów audiowizualnych w kinach należących do sieci (...), tj. 0,95% z 776 310 673,77 zł, czyli 7 374 951,40 zł, którą to kwotę należy powiększyć o podatek VAT (pismo k. 2029). W odpowiedzi Spółka zakwestionowała uprawnienie (...) do występowania z takim żądaniem i odmówiła zadośćuczynienia roszczeniu powoda (pismo k. 2031-2032).

W dniu 29 maja 2014 r. (...) zawarło ze Stowarzyszeniem (...) porozumienie w sprawie inkasa wynagrodzeń z tytułu wyświetlania utworów audiowizualnych w kinach, w którym opisały za co każda z organizacji pobiera wynagrodzenie oraz ustaliły, że Stowarzyszenie (...) pobiera wynagrodzenie wg stawki 1,15% wszystkich wpływów, a (...) według stawki 0,95% wszystkich wpływów brutto (porozumienie k. 1923-1924, 2646-2647, zeznania świadków: C. P. k. 3576 i K. S. (1) k. 3576). Stowarzyszenie (...) poinformowało podmioty, z którymi miało zawarte umowy o zawartym porozumieniu i rozdzieleniu stawek pobieranych przez (...) i (...), a także o utrzymaniu globalnej wysokości stawki na dotychczasowym poziomie. Jednocześnie przesłało do podpisania projekty nowych umów ze zmienionymi stawkami (pisma k. 1996-1947, 1952, 2670-2671, umowy k. 1944-1955, 1954-1955, 1957-1958, 1960, 2672-3206, 3328-3459).

W dniu 30 maja 2014 r. (...) zmodyfikowało tabele, których zatwierdzenia się domagało w ten sposób, że w zakresie wynagrodzenia z tytułu wyświetlania utworów audiowizualnych w kinach wniosło o zatwierdzenie stawki 0,95%. Modyfikację uzasadniło zawarciem porozumienia ze Stowarzyszeniem (...). W dniu 17 października 2014 r. Stowarzyszenie złożyło w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Poznaniu ujednolicony tekst tabeli wynagrodzeń autorskich, w którym wskazano, że wynagrodzenie dla współtwórców utworów audiowizualnych z tytułu wyświetlania utworów w kinach obejmuje wynagrodzenie z tytułu wyświetlania utworów audiowizualnych w kinach należne reżyserom, autorom scenariusza (w zakresie autorów scenariusza tabela obejmuje twórców reprezentowanych przez (...) na mocy powierzenia praw w zarząd lub umów dotyczących reprezentacji z zagranicznymi organizacjami oraz twórców nie mających obywatelstwa (...), którzy nie powierzyli praw żadnej innej organizacji zbiorowego zarządu), operatorom obrazu, scenografom, kostiumografom, operatorom dźwięku, montażystom oraz dekoratorom wnętrz utworów audiowizualnych, z wyłączeniem współtwórców utworów audiowizualnych, których jedynym producentem jest podmiot z siedzibą w S. lub podmiot od niego zależny. Postanowieniem z 30 lipca 2015 r. postępowanie o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń załączonych do wniosku z 21 marca 2012 r. zostało umorzone, natomiast wniosek o zatwierdzenie ww. tabel załączonych do pisma (...) z 30 maja 2014 r. został odrzucony (modyfikacja wniosku k. 1909-1912, 1914-1918, 2160-2167, 2621-2637, postanowienia k. 3504-3505, 3781-3789, 3791-3796).

Aktualnie brak jest obowiązującej Tabeli Stawek Wynagrodzeń Autorskich za wyświetlanie utworów audiowizualnych w kinach (okoliczność bezsporna).

Zgodnie z „Regulaminem repartycji dodatkowych wynagrodzeń autorów utworów audiowizualnych z tytułu wyświetlania w kinach” dodatkowe wynagrodzenia należne współtwórcom filmów podlegało podziałowi między nich według udziałów procentowych. Uprawnieni byli autorzy (...) (tj. reżyserzy, autorzy warstwy literackiej, operatorzy obrazu, scenografowie, kostiumografowie, montażyści i operatorzy dźwięku filmów), a także ich zagraniczni odpowiednicy w przypadku zawarcia przez (...) umów o wzajemnej reprezentacji z organizacjami zbiorowego zarządzania reprezentującymi tych uprawnionych. Kwoty nierozdzielone za dany okres z powodu niezgłoszenia się uprawnionych ulegają podziałowi między uprawnionych, którzy się zgłosili, proporcjonalnie do otrzymanych wypłat, po upływie trzech lat od momentu rozpoczęcia wypłat za dany okres (regulamin k. 3518-3519, uchwała k. 3520-3522).

(...) zawarło z licznymi współtwórcami filmów umowy dotyczące powierzenia w zarząd autorskich praw majątkowych (umowy k. 1192-1229, 1236-1262, 1268-1298, 1300-1791, 2273-2589). Ponadto zawarło z licznymi swoimi zagranicznymi odpowiednikami umowy o wzajemnej reprezentacji w P. i zagranicą, między innymi we F., w W., A., R., H.. Umowy te dotyczą wzajemnej reprezentacji w zakresie pobierania, zarządzania i przekazywania wynagrodzeń należnych z tytułu wykorzystania utworów audiowizualnych w kinach na terytorium P. (umowy k. 1080-1185, 2221-2272). (...) zawarło również umowy z (...) z siedzibą w A., (...) Inc. z siedzibą w C., (...) z siedzibą w A., (...) Inc. z siedzibą w N., (...) (F.) (...) z siedzibą w P., (...) z siedzibą w C., (...) z siedzibą w L., (...) B.V. z siedzibą w A., (...) z siedzibą w C. oraz (...). Oddział (...) L.P. z siedzibą w C., w których wskazano, że z tytułu praw należących do Spółki i przez nią reprezentowanych, za dystrybucję filmów w kinach i pokazanie publiczne za opłatą za wstęp nie będzie pobierane żadne wynagrodzenie, a (...) będzie wypłacać Spółce ryczałtową kwotę w wysokości 1 USD obejmującą wszystkie prawa autorskie w tym m.in. prawa scenarzysty, reżysera (z wyłączeniem praw kompozytora), do wszystkich filmów fabularnych pokazywanych w kinach na terytorium P. (wyciąg z umów k. 2158-2159, 3867-3869).

(...) na dzień 31 grudnia 2013 r. miał zawarte 422 umowy z podmiotami prowadzącymi kina, których przedmiotem było inkasowanie wynagrodzeń przewidzianych art. 70 ust. 2¹ pkt 1 pr. aut. w wysokości 2,1% wpływów ze sprzedaży biletów i opłat za wstęp (z wyłączeniem podatku VAT), powiększonych o podatek VAT (oświadczenie (...) z 17 lutego 2014 r. wraz z załącznikami k. 1927-1932, 2654-2664).

W dniu 29 maja 2014 r. (...) oraz (...) zawarły nowe „ Porozumienie dotyczące wynagrodzeń z tytułu wyświetlania utworów audiowizualnych w kinach”, w którym uzgodniły, że (...) inkasuje wynagrodzenia autorskie za wykorzystane w utworach audiowizualnych wyświetlanych w kinach: wszystkie utwory muzyczne, słowno-muzyczne i choreograficzne oraz utwory słowne (w tym. m.in. scenariusze, dialogi, utwory wcześniej istniejące i tłumaczenia dialogów) twórców, którzy powierzyli (...) w zarząd służące im prawa autorskie oraz twórców mających obywatelstwo (...), którzy nie powierzyli służących im praw autorskich w zarząd innej organizacji zbiorowo zarządzającej prawami, natomiast (...) inkasować będzie wynagrodzenia dla wszystkich współtwórców utworów audiowizualnych wyświetlanych w kinach tzn. reżyserów, scenarzystów i autorów dialogów, scenografów, operatorów obrazu, montażystów, kostiumografów, operatorów dźwięku, dekoratorów wnętrz z wyłączeniem utworów i twórców utworów, za które wynagrodzenie inkasuje (...) oraz z wyłączeniem współtwórców utworów audiowizualnych, których jedynym producentem jest podmiot z siedzibą w S. lub podmiot od niego zależny. Organizacje zdecydowały, że obowiązująca stawka (...)u wynosić będzie 1,15%, a stawka Stowarzyszenia (...) 0,95% wszystkich wpływów brutto uzyskanych z tytułu wyświetlania utworów audiowizualnych (porozumienie k. 1067-1068, 2220, zeznania świadków: C. P. k. 3576, K. S. (1) k. 3576 i P. Z. k. 4077-4080).

W dniu 19 grudnia 2016 r. powodowe Stowarzyszenie wystąpiło do Komisji Prawa Autorskiego o zatwierdzenie tabeli wynagrodzeń za korzystanie z utworów na polu eksploatacji wyświetlanie przy czym w zakresie wynagrodzenia z tytułu wyświetlania utworów audiowizualnych w kinach wniosło o zatwierdzenie stawki 0,95% wpływów brutto. We wniosku wskazało, że tabela obejmuje wynagrodzenie z tytułu wyświetlania utworów audiowizualnych w kinie należne reżyserom, autorom scenariusza (w zakresie autorów scenariusza tabela obejmuje twórców reprezentowanych przez (...) na mocy powierzenia praw w zarząd lub umów dotyczących reprezentacji z zagranicznymi organizacjami oraz twórców nie mających obywatelstwa(...), którzy nie powierzyli praw żadnej innej organizacji zbiorowego zarządu), operatorom obrazu, scenografom, kostiumografom, operatorom dźwięku, montażystom oraz dekoratorom wnętrz utworów audiowizualnych, z wyłączeniem współtwórców utworów audiowizualnych, których jedynym producentem jest podmiot z siedzibą w S. lub podmiot od niego zależny (wniosek k. 3798-3805)

Na dzień zamknięcia rozprawy (...) zawarło z podmiotami prowadzącymi kina 407 umów z 390 podmiotami prowadzącymi kina, których przedmiotem jest inkasowanie wynagrodzeń przewidzianych art. 70 ust. 2¹ pkt 1 pr. aut. w wysokości 0,95% wszystkich przychodów brutto bez jakichkolwiek potrąceń z wyłączeniem podatku VAT. Do wyliczonych w oparciu o ww. stawkę kwot dolicza się nadto podatek VAT (umowy k. 1044-1065, 2201-2219, 2676-3206, 3328-3464, 3807, 4069, zeznania świadków: P. Z. k. 4077-4080 i A. G. k. 4080-4081).

Za okres od 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2013 r. (...) nie przekazało (...) żadnego wynagrodzenia pobranego od (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. Zawarta przez (...) umowa z pozwaną Spółką nie obejmuje wynagrodzenia za korzystanie z repertuaru (...) we wskazanym okresie (oświadczenia (...) k. 3467-3468).

We wrześniu 2018 roku, podmioty prowadzące kina zrzeszone w Sieci (...) oraz Stowarzyszenia (...), zakwestionowały wysokość stawek wynagrodzeń pobieranych przez (...) oraz (...) od tych kin z tytułu wynagrodzenia dodatkowego za wyświetlanie utworu audiowizualnego w kinach, wzywając do renegocjacji stawek wynagrodzeń (pisma pełnomocnika podmiotów kwestionujących wysokość stawek wynagrodzeń k. 3889-3891, 3892-3894, zeznania świadka P. Z. k. 4077-4080).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wymienionych dowodów, a przede wszystkim złożonych do akt dokumentów. Sąd dał wiarę powołanym wyżej dokumentom, których prawdziwość i autentyczność nie budziła

wątpliwości Sądu, a nadto nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania, dlatego też Sąd mógł oprzeć się na nich, jako na dowodach.

Sąd ustalając powyższy stan faktyczny oparł się również na zeznaniach świadków: C. P., K. S. (1), P. C., P. Z. i A. G., którym generalnie dał wiarę gdyż potwierdziły one informacje wynikające ze zgromadzonych w aktach dokumentów.

Sąd oddalił wniosek pełnomocnika pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu wyceny praw autorskich i zbiorowego zarządzania prawami autorskimi na okoliczność wskazaną w pkt. 3 pisma z 16 listopada 2018 r. (k. 3826) z uwagi na jego nieprzydatność do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Zdaniem Sądu wniosek pozwanej zmierzał do ustalenia wysokości wynagrodzenia powoda w sposób sprzeczny z obowiązującymi przepisami, o czym będzie mowa w dalszej części uzasadnienia.

Oddaleniu podlegał też wniosek strony pozwanej o zobowiązanie powoda do wykazania odpowiednimi dokumentami lub w inny określony sposób, w odniesieniu do wszystkich filmów wymienionych w informacji udzielonej (...) przez pozwanego, co do których jako kraj produkcji wskazano U., czy w okresie objętym pozwem powód przekazał jakimkolwiek twórcom tych filmów wynagrodzeni z tytułu ich wyświetlania, za pośrednictwem której organizacji i w jakiej kwocie, gdyż okoliczność że powód na dzień dzisiejszy nie przekazuje wynagrodzeń współtwórcom filmów (...) była bezsporna.

Nieuzasadniony był też wniosek pozwanej o zawieszenie postępowania do czasu zakończenia prawomocną i ostateczną decyzją Ministra Kultury postępowania o ustalenie stawki z tytułu wyświetlania utworu audiowizualnego, na podstawie art. 76. ust. 3. ustawy oraz do czasu zakończenia prawomocną i ostateczną decyzją Ministra Kultury postępowania stwierdzającego, że powód jest organizacją reprezentatywną w zakresie pobierania wynagrodzenia dla współtwórców utworu audiowizualnego, na podstawie art. 10 ust. 3. Przedmiotowa sprawa dotyczy roszczeń za lata 2011-2013, a zatem okoliczność, czy powód zostanie obecnie uznany za organizację reprezentatywną pozostaje bez znaczenia dla wyniku tego postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

Zdaniem Sądu powództwo było uzasadnione częściowo.

Zgodnie z art. 70 ust. 2¹ pkt 1 pr. aut. współtwórcy utworu audiowizualnego oraz artyści wykonawcy są uprawnieni do wynagrodzenia proporcjonalnego do wpływów z tytułu wyświetlania utworu audiowizualnego w kinach. Stosownie do art. 69 pr. aut. współtwórcami utworu audiowizualnego są osoby, które wniosły wkład twórczy w jego powstanie, a w szczególności reżyser, operator obrazu, twórca adaptacji utworu literackiego, twórca stworzonych dla utworu audiowizualnego utworów muzycznych lub słowno-muzycznych oraz twórca scenariusza.

Art. 70 ust. 2¹ pr. aut. kreuje prawo współtwórców utworów audiowizualnych do uzyskania dodatkowych świadczeń związanych z eksploatacją tego rodzaju utworów. Jest ono zupełnie niezależne od innych rozliczeń między tymi współtwórcami a producentem utworu (wyrok Sądu Najwyższego z 3 kwietnia 2007 r., IV CSK 303/06, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 31 sierpnia 2007 r., VI ACa 369/07) oraz między korzystającym z utworu a dystrybutorem (uchwała Sądu Najwyższego z 25 listopada 2008 r., III CZP 57/08). Nie ma znaczenia czy wkład współtwórcy w ów utwór miał charakter samodzielnego utworu ani też jak przedstawia się sytuacja jego praw do własnego utworu, o ile w ogóle on istniał.

Stosownie do art. 70 ust. 3 pr. aut. korzystający z utworu audiowizualnego wypłaca wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 2¹, za pośrednictwem właściwej organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi.

Zgodnie z art. 18 ust. 3 pr. aut. prawo do wynagrodzenia (niewymagalnego), o którym mowa w art. 70 ust. 2¹, nie podlega zrzeczeniu się, zbyciu ani egzekucji.

Korzystającym z utworu jest niewątpliwie podmiot prowadzący działalność polegającą na wyświetlaniu filmów, a więc prowadzący kino i uzyskujący z tego tytułu przychody dzięki bezpośredniemu udostępnianiu utworów finalnym użytkownikom. Tylko bowiem w takim przypadku można powiązać wysokość wynagrodzenia z wpływami z tytułu rozpowszechniania utworu (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 2 grudnia 2010 r., I CSK 33/10, Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z 9 lutego 2007 r., VI ACa 931/06). Przesądza to o legitymacji biernej pozwanej. Na marginesie wskazać należy, że biorąc pod uwagę charakter działalności pozwanej raczej trudno przyjąć, żeby w prowadzonych przez pozwaną kinach nie były wyświetlane filmy, bądź żeby były wyświetlane jedynie w niektórych kinach. W tej sytuacji przedstawianie przez powoda repertuaru wszystkich kin z całego okresu objętego pozwem należy uznać za zbędne.

Sąd w pełni podziela stanowisko oraz argumentację dotyczącą legitymacji czynnej (...), zaprezentowaną w wyroku częściowym z 4 maja 2016 r. Art. 70 ust. 3 pr. aut. przewiduje obligatoryjne pośrednictwo właściwej organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi przy wypłacie dodatkowego wynagrodzenia przewidzianego w ust. 2¹ tego przepisu. Sąd nie podziela stanowiska strony pozwanej, że decyzja Ministra Kultury i Sztuki z 29 maja 1995 r., zmieniona decyzją z 28 lutego 2003 r., w oparciu o którą powodowe Stowarzyszenie prowadzi działalność w zakresie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi nie obejmuje zezwolenia w zakresie dodatkowego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 70 ust. 2¹ pr. aut.

W realiach niniejszej sprawy (...) jest organizacją właściwą w rozumieniu obowiązującego do 18 lipca 2018 r. art. 104 ustawy z 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 1191). Jest to stowarzyszenie zrzeszające twórców, artystów wykonawców i producentów, którego statutowym zadaniem pozostaje zbiorowe zarządzanie i ochrona powierzonych mu praw autorskich lub praw pokrewnych oraz wykonywanie uprawnień wynikających z ustawy. Zgodnie ze statutem (...) zajmuje się m.in. zbiorowym zarządzaniem prawami autorskimi do utworów audiowizualnych, przysługujących ich producentom oraz współtwórcom, w tym reżyserom, operatorom, montażyście, scenografom, kostiumografom. Zgodnie z decyzją Ministra Kultury i Sztuki w okresie objętym pozwem (...) powierzono zarząd majątkowymi prawami autorskimi do utworów audiowizualnych na polu wyświetlanie.

W ocenie Sądu nie ma wątpliwości, że dochodzenie roszczenia mieści się w zakresie upoważnienia do sprawowania zbiorowego zarządu prawami wynikającego z decyzji Ministra Kultury i Sztuki. Należy zauważyć, że utwór audiowizualny posiada swoją specyfikę, której istotą jest, to że składa się na niego wiele elementów o charakterze twórczym pochodzących od różnych osób, niemających jednak w znacznej większości odrębnego znaczenia. W powołanym przepisie nie chodzi o eksploatację poszczególnych elementów, która w większości wypadków w ogóle nie byłaby możliwa, lecz o eksploatację utworu audiowizualnego jako całości i z tego właśnie wynikać ma roszczenie o wynagrodzenie. Wskazać nadto należy, że w decyzji zezwalającej (...) na wykonywanie zbiorowego zarządu posłużono się ogólnym sformułowaniem, stwierdzając, że (...) jest uprawniony do zarządu „prawami autorskimi”.

W wyroku z 2 kwietnia 2007 r., sygn. akt I ACa 1002/06 Sąd Apelacyjny w Warszawie stwierdził, że „zarządzanie autorskimi prawami majątkowymi jest pojęciem zbiorczym, które obejmuje również prawo do pobierania wynagrodzenia twórców dzieł składowych w utworze audiowizualnym lub odszkodowania z tytułu naruszenia ich autorskich praw majątkowych. Uprawnienia te (jako element zarządzania prawami) nie muszą zostać odrębnie wskazane w zezwoleniu Ministra Kultury na zarządzanie autorskimi prawami majątkowymi przez Stowarzyszenie (...)”. Podobne stanowisko Sąd Apelacyjny w Warszawie zajął w wyroku z 25 kwietnia 2014 r., sygn. akt I ACa 827/13. Stanowisko to Sąd w tym składzie podziela.

Wątpliwości odnośnie zakresu decyzji obejmującej zezwolenie dla powoda wyjaśnił również Minister Kultury i Sztuki w piśmie z 24 grudnia 2006 r., w którym stwierdził, że w zezwoleniu udzielonym (...) mieści się uprawnienie tej organizacji do pobierania dodatkowych wynagrodzeń, o których mowa w 70 ust. 2¹ pr. aut.

Wskazać należy, że wprawdzie wyżej przywołany przepis ustawy został uchylony z dniem 19 lipca 2018 r. w związku z wejściem w życie ustawy z 15 czerwca 2018 r. o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi (Dz.U. z 2018 r. poz. 1293), jednak pozew złożony w niniejszej sprawie dotyczy roszczeń za lata 2011-2013. Zmiana przepisów ustawy, która miała miejsce w 2018 roku nie ma znaczenia dla oceny zasadności roszczenia ani dla oceny czy powód był w latach 2011-2013 organizacją zbiorowego zarządzania. Istotne są w tym zakresie przepisy uprzednio obowiązujące. Na marginesie można dodać, że z treści art. 130 ust. 1 oraz art. 141 ust. 2 ustawy z 15 czerwca 2018 r. wynika, że także po jej wejściu w życie zawarte uprzednio umowy o korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych pozostają w mocy. Zgodnie zaś z art. 128 tej ustawy, zezwolenia, o których mowa w art. 104 ust. 2 pkt 2 pr. aut. (tj. zezwolenia na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi i prawami pokrewnymi), zachowują ważność.

Chybiony jest również zarzut pozwanej, która podnosiła, że powód nie wykazał, że reprezentuje wszystkich współtwórców, którzy brali udział w tworzeniu utworów audiowizualnych wyświetlanych przez pozwaną. Jak już wskazywano w wyroku częściowym, w myśl art. 105 ust. 1 pr. aut. domniemywa się, że organizacja zbiorowego zarządzania jest uprawniona do zarządzania i ochrony w odniesieniu do pól eksploatacji objętych zbiorowym zarządzaniem oraz że ma legitymację procesową w tym zakresie. Na domniemanie to nie można się powołać, gdy do tego samego utworu lub artystycznego wykonania rości sobie tytuł więcej niż jedna organizacja zbiorowego zarządzania. Z domniemania tego wynika, że (...) jako organizacja sprawująca zbiorowy zarząd prawami autorskimi, nie jest obowiązana dowodzić, że przysługują jej uprawnienia do konkretnego utworu. Wystarczające jest by zakres dochodzonych roszczeń mieścił się w granicach powierzonego tej organizacji zarządu, które to powierzenie stanowi podstawę domniemania. Rozstrzygająca jest zatem w tej kwestii treść decyzji właściwego ministra (por. wyroki Sądu Najwyższego z 20 maja 1999 r., I CKN 1139/97, z 27 czerwca 2013 r., I CSK 617/12, z 8 grudnia 2000 r., I CKN 971/98). W kontekście konkretnego dochodzonego roszczenia, czy wszczętego procesu, musi zatem chodzić o tę samą kategorię utworów - w tym przypadku utwory audiowizualne oraz to samo pole eksploatacji - w tym przypadku wyświetlanie. Wbrew stanowisku pozwanej należy więc uznać, że za legitymacją powoda w niniejszej sprawie przemawia udzielone mu stosowną decyzją administracyjną upoważnienie do sprawowania zbiorowego zarządu o treści wyżej opisanej.

Ponadto słusznie strona powodowa wywodzi, że podstawą sprawowania zbiorowego zarządu daną kategorią utworów nie są wyłącznie umowy zawierane między uprawnionymi a daną organizacją. Przyjęcie takiego stanowiska prowadziłaby do sytuacji, w której domniemanie wyrażone w art. 105 ust. 1 pr. aut. byłoby w rzeczywistości jedynie iluzoryczne. W wyroku z 27 czerwca 2013 r., I CSK 617/12, Sąd Najwyższy stwierdził, że „organizacja zbiorowego zarządzania nie ma obowiązku wykazywania praw do konkretnych utworów”. Jedynie strona pozwana mogłaby podjąć na tej płaszczyźnie obronę wykazując, że inna organizacja działająca w tym samym zakresie powołuje się wobec niego na swój tytuł do tych samych praw, względnie, że utwór ten w ogóle nie podlega ochronie w zakresie autorskich praw majątkowych. Strona pozwana nie wykazała jednak takich okoliczności. Sąd Najwyższy stwierdził również, że domniemanie przewidziane w art. 105 ust. 1 ustawy z 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych obejmuje - na polach eksploatacji określonych zezwoleniem - cały repertuar organizacji zbiorowego zarządzania, w tym utwory zagranicznych twórców oraz artystów wykonawców. Z kolei Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z 26 stycznia 2010 r., sygn. akt I ACa 701/09, wskazał, że art. 105 ust. 1 pr. aut. przesądza, że „objęte zbiorowym zarządzaniem w rozumieniu tego przepisu są te typy uprawnień autorskich, w stosunku do których sama ustawa przewiduje konieczność realizowania ich przez (...). Dotyczy to uprawnień określonych treścią art. 70 ust. 2 pr. aut.”. Sąd Apelacyjny podkreślił, że zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 10 grudnia 2004 r., II CK 99/04, istotą domniemania ustanowionego w art. 105 pr. aut. jest zwolnienie (...) od obowiązku wykazywania upoważnienia w procesie o ochronę praw autorskich lub pokrewnych na tych polach eksploatacji, które są objęte zezwoleniem Ministra Kultury i Sztuki.

Jak słusznie zaznaczył Sąd Okręgowy w Warszawie w uzasadnieniu wyroku wydanego w sprawie XXIV C 256/12 nie można podzielić „poglądu, zgodnie z którym już sam fakt zanegowania przez stronę w procesie domniemania z art. 105 ust 1 pr. aut. skutkuje jego obaleniem. Oznaczałoby to bowiem w rezultacie brak jakiegokolwiek domniemania, skoro sama negacja okoliczności nim objętej wystarczyłaby do jego wzruszenia. Takie rozumienie powyższego przepisu stanowiłoby zaprzeczenie istoty instytucji domniemania, którą jest przerzucenie ciężaru dowodu na drugą stronę

co stanowi wyjątek od ogólnej zasady przewidzianej w art. 6 k.c., zgodnie z którym obowiązek ten spoczywa na osobie, która z konkretnego faktu wywodzi skutki prawne. Przyjęcie zapatrywania zgodnego z przywołanym poglądem oznaczałoby, że okoliczność bycia organizacją właściwą ma jedynie charakter twierdzenia, a nie domniemania, wskutek czego art. 105 ust. 1 pr. aut. byłby przepisem normatywnie pustym. Sąd nie podzielił również poglądu, jakoby przedmiotowe domniemanie obejmowało swoim zakresem jedynie reprezentowanie interesów twórców krajowych. Okoliczność taka nie wynika bowiem z treści rozważanego przepisu, a przyjęcie takiej wykładni uznać należy za wręcz sprzeczne z ustawą o prawach autorskich i pokrewnych jeśli weźmie się pod uwagę zakres jej obowiązywania (art. 5 pr. aut.). Tym samym stwierdzenie pozwanej, że powód nie wykazał uprawnienia do reprezentacji twórców zagranicznych, bowiem nie złożył do akt sprawy oświadczeń tychże twórców upoważniających powoda do działania w ich imieniu lub ewentualnie dokumentów potwierdzających, że osoby te są członkami organizacji zagranicznych, z którymi powód zawarł umowę o wzajemnej reprezentacji nie zasługiwało na aprobatę. (...) Dla obalenia domniemania z art. 105 pr. aut. nie wystarczy zaś, że pozwany wniesie o zobowiązanie powoda do przedstawienia dowodów dla wykazania, że powód posiada czynną legitymację do występowania w sprawie. Zgodnie z wymienionym ostatnio przepisem to pozwany powinien wykazać, że istnieje inna organizacja działająca w tym samym zakresie, a nadto, że powołuje się ona wobec niego na swój tytuł do tych samych praw (por. wyrok Sądu Najwyższego z 15 maja 2009 r., II CSK 701/08, LEX nr 519312). Domniemanie z art. 105 pr. aut. jest skuteczne wobec podmiotu, który nie ma zawartej umowy z organizacją zbiorowego zarządzania, a wykorzystuje utwory objęte ochroną prawną. Co do zasady bowiem powinien zawrzeć umowę i wносить stosowne opłaty. Skoro tego nie czyni, a zgłasza się do niego organizacja zbiorowego zarządzania, domniemywa się, że jest ona uprawniona do pobierania wynagrodzenia za korzystanie z praw autorskich w ramach pola eksploatacji, którym zarządza (por. wyrok Sąd Apelacyjny w Warszawie z 31 sierpnia 2010 r., I ACa 220/10, LEX nr 1120091). Pozwana nie zawarła umowy dotyczącej wynagrodzenia z art. 70 ust. 2 pr. aut. z organizacją, którą zarządzałaby prawami do utworów wskazanych w pozwie i reprezentowała twórców, których reprezentuje Stowarzyszenie (...). Żadna inna niż powódka organizacja nie zwróciła się do pozwanej o wypłatę wynagrodzenia dla twórców, których reprezentuje powódka. Kwestionowanie przez pozwaną legitymacji czynnej powódki należało w takich okolicznościach uznać jedynie za próbę prostego uniknięcia konieczności wywiązania się z nałożonego prawem obowiązku regulowania wynagrodzenia.” Zwrócić należy uwagę, że kwestionujący legitymację danej organizacji w odniesieniu do konkretnych praw musi wykazać, że inna organizacja działająca w tym samym zakresie powołuje się wobec niego na swój tytuł do tych samych praw. Gdyby bowiem do obalenia domniemania przewidzianego w art. 105 ust. 1 pr. aut. wystarczyło samo wskazanie działającej w tym samym zakresie innej organizacji, to w sytuacji, w której Ministerstwo Kultury i Sztuki zezwala na działanie wielu organizacji o pokrywającym się zakresie zarządzania, domniemanie to mogłoby utracić swoje praktyczne znaczenie (por. wyroki Sąd Najwyższego: z 20 maja 1999 r., I CKN 1139/97, OSNC 2000, nr 1, poz. 6 oraz z 15 maja 2009 r., II CSK 701/08, z 27 czerwca 2013 r., I CSK 617/12, z 17 września 2014 r., I CSK 621/13).

Domniemanie wynikające z art. 105 ust. 1 pr. aut. nie zostało w niniejszym procesie obalone. W niniejszej sprawie (...) Sp. z o.o. nie przedstawiła dowodów, a nawet nie twierdziła, że inne organizacje zbiorowego zarządzania zgłosiły roszczenia dotyczące konkretnych wyświetlanych filmów w takim samym zakresie, w jakim są objęte pozwem złożonym w niniejszej sprawie. Za niewystarczające należy przy tym uznać podniesienie przez pozwaną, że powód nie przedstawił umów dotyczących wszystkich współtwórców utworu audiowizualnego, którzy zostali objęci żądaniem pozwu. Przesłuchani w sprawie świadkowie wskazywali co prawda, że inne jeszcze organizacje domagają się od nich zapłaty wynagrodzenia, jednak powód podniósł, że Organizacje te reprezentują kompletnie inny rodzaj praw niż powód, a pozwana nie przedstawiła żadnych dowodów potwierdzających, że reprezentują one prawa zbieżne z prawami przysługującymi powodowi, tj. jakie i z jakiego tytułu roszczenia zostały zgłoszone. Podkreślenia wymaga, że Organizacje te zgłosiły swoje roszczenia za okresy późniejsze niż ten, który jest objęty pozwem.

Podkreślenia wymaga, że ocenie Sądu nie można też podzielić stanowiska strony pozwanej, która zarzucała, że zakres zbiorowego zarządzania powierzonego (...) krzyżuje się z uprawnieniami (...)u. Powód zastrzegł, że nie wykonuje zarządu prawami autorów utworów muzycznych, słowno-muzycznych i choreograficznych. Z kolei obie organizacje rozgraniczyły zakresy swych działalności co do praw scenarzystów i autorów dialogów - zarząd wykonują w zakresie praw im powierzonych mocą odpowiednich umów oraz na podstawie umów zawartych z odpowiednimi

organizacjami zagranicznymi. Relacją uprawnień (...) i (...) do zbiorowego zarządzania zajmował się Sąd Najwyższy m.in. w sprawie zakończonej wyrokiem z 17 września 2014 r., I CSK 621/13, uznając, że zezwolenia przyznane tym Stowarzyszeniom mają różną treść. Także Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku wydanym w dniu 7 lutego 2014 r., w sprawie I ACa 452/13 (Legalis nr 1062393) przyjął uprawnienie (...) jako właściwej organizacji stwierdzając „W świetle treści zezwoleń wydanych na rzecz (...) i (...) [(...) i (...)] nie budzi wątpliwości, że tylko druga z tych organizacji jest uprawniona do reprezentowania prawa twórców (współtwórców) utworu audiowizualnego, jeżeli chodzi o eksploatację takiego utworu jako całości. (...) [(...)] nie posiada zatem legitymacji do dochodzenia wynagrodzenia, o którym mowa w art. 70 ust. 2¹ pr. aut. - stowarzyszenie to nie jest zatem organizacją właściwą w rozumieniu art. 70 ust. 3 pr. aut.”. Również Komisja Prawa Autorskiego w orzeczeniu z 16 grudnia 2013 r. stwierdziła, że (...) nie jest organizacją właściwą na polu wyświetlania w kinach utworów muzycznych i słowno-muzycznych z wyjątkiem wymienionych w orzeczeniu twórców scenariuszy (orzeczenie k. 3493, 3549-3551, odwołanie k. 3552-3553, postanowienie SO w Poznaniu k. 3494, 3554-3561).

W sprawie niniejszej nie zachodziła zatem potrzeba ani możliwość wskazywania organizacji właściwej przez Komisję Prawa Autorskiego na zasadzie art. 107 pr. aut. Zgodnie z powołanym przepisem jeżeli na danym polu eksploatacji działa więcej niż jedna organizacja zbiorowego zarządzania, organizacją właściwą w rozumieniu ustawy jest organizacja, do której należy twórca lub uprawniony z tytułu prawa pokrewnego, a gdy twórca lub uprawniony z tytułu prawa pokrewnego nie należy do żadnej organizacji albo nie ujawnił swojego autorstwa - organizacja wskazana przez Komisję Prawa Autorskiego, o której mowa w art. 110⁽¹⁾. W przedmiotowej sprawie powód był jedyną organizacją zbiorowego zarządzania pobierającą wynagrodzenia o których mowa w art. 70 ust. 2⁽¹⁾ pr. aut. na rzecz takich współtwórców jak: reżyser, operator obrazu, montażyista, dekorator wnętrz, kostiumograf, operator dźwięku i scenograf. Z kolei Stowarzyszenie (...) jest organizacją właściwą w odniesieniu do utworów słownych, słowno-muzycznych, muzycznych i choreograficznych w utworze audiowizualnym. W konsekwencji podzielić należy stanowisko powoda, że w odniesieniu do ww. twórczości nie zachodzi sytuacja działania na tym samym polu więcej niż jednej organizacji zbiorowego zarządzania. Odnośnie scenarzystów i twórców dialogów niemających obywatelstwa (...) wskazać natomiast należy, że (...) jest jedyną organizacją, która na podstawie umów z zagranicznymi organizacjami zbiorowego zarządzania zarządza prawami tych twórców, zaś w odniesieniu do scenarzystów i autorów dialogów posiadających obywatelstwo (...) powód zarządza prawami tylko tych osób, z którymi ma zawarte umowy. W konsekwencji w odniesieniu do tej kategorii podmiotów brak jest przesłanki „nienależenia do żadnej organizacji”.

Odnoszenie się do porozumienia z (...)em zawartego na podstawie art. 107¹ ust. 1 pr. aut. w dniu 29 maja 2014 r., a więc już po zakończeniu okresu objętego żądaniem pozwu, wydaje się być bezprzedmiotowe.

Jak już powyżej stwierdzono, powód posiada uprawnienia do reprezentowania również twórców zagranicznych. Stwierdzić trzeba, że w ocenie Sądu nie ulegało wątpliwości, że twórcom tym przysługuje prawo do uzyskania wynagrodzenia na podstawie art. 70 ust. 2⁽¹⁾ pkt 1 pr. aut. Należy zauważyć, że zakres obowiązywania tej ustawy określa art. 5 pr. aut., zgodnie z którym przepisy tej ustawy stosuje się nie tylko do utworów, których twórca lub współtwórca jest obywatelem (...), ale także do utworów których twórca jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym (pkt 21), lub które są chronione na podstawie umów międzynarodowych, w zakresie, w jakim ich ochrona wynika z tych umów (pkt 4). Powyższy przepis statuuje zasadę asymilacji (traktowania krajowego), zgodnie z którą podmiotom zagranicznym przysługują takie same prawa jak podmiotom krajowym. Pozostaje to w korelacji z zapisami zawartymi w międzynarodowych konwencjach, których P. jest stroną.

Wskazać tu należy, że zgodnie z art. 1 ust. 3 Porozumienia w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej (TRIPS) Członkowie przyznają sposób traktowania, ustanowiony w niniejszym Porozumieniu, wszystkim podmiotom innych Członków. W odniesieniu do odpowiednich praw własności intelektualnej, przez podmioty innych Członków rozumie się osoby fizyczne i prawne, które spełniałyby kryteria dla uzyskania ochrony

zgodnie z Konwencją paryską (1967), Konwencją berneńską (1971), Konwencją rzymską i Traktatem o własności intelektualnej w odniesieniu do układów scalonych, gdyby wszyscy Członkowie WTO byli członkami tych konwencji.

Zgodnie natomiast z art. 3 ust. 1 Porozumienia w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej (TRIPS) każdy Członek przyzna podmiotom innych Członków traktowanie nie mniej korzystne niż to, jakie przyznaje własnym podmiotom w zakresie ochrony własności intelektualnej, z zastrzeżeniem wyjątków już przewidzianych odpowiednio w Konwencji paryskiej (1967), Konwencji berneńskiej (1971), Konwencji rzymskiej i Traktacie o własności intelektualnej w odniesieniu do układów scalonych. W Sekcji 1 Porozumienia zatytułowanej Prawa autorskie i pokrewne art. 9 reguluje stosunek porozumienia do Konwencji berneńskiej. Zgodnie z tym zapisem Członkowie zastosują się do artykułów 1-21 Konwencji berneńskiej (1971) oraz załącznika do niej. Jednakże Członkom nie będą, na mocy niniejszego Porozumienia, przysługiwać prawa ani nie powstaną zobowiązania związane z prawami nadanymi im na podstawie artykułu 6bis tej Konwencji lub prawami wynikłymi z niego. Zaznaczono, że ochrona w zakresie praw autorskich dotyczy wyłącznie sposobu wyrażania, a nie idei, procedur, metod działania lub koncepcji matematycznych.

Podkreślenia wymaga, że członkiem WTO są również S., a w konsekwencji stosuje się do nich zarówno zapisy ww Porozumienia jak i Konwencji Berneńskiej o ochronie dzieł literackich i artystycznych z 9 września 1886 r., uzupełnionej w P. 4 maja 1896 r., zrewidowanej w B. 13 listopada 1908 r., uzupełnionej w B. 20 marca 1914 r., zrewidowanej w R. 2 czerwca 1928 r., w B. 26 czerwca 1948 r., w S. 14 lipca 1967 r. i w P. 24 lipca 1971 r. oraz poprawionej 2 października 1979 r.

Zgodnie z art. 4 tej Konwencji ochrona na podstawie niniejszej konwencji, nawet gdy nie są spełnione warunki przewidziane w artykule 3, przysługuje m.in. autorom dzieł filmowych, których producent ma swoją siedzibę lub stałe miejsce pobytu w jednym z państw należących do Związku. Art. 5 ust. 1-3 Konwencji stanowi natomiast, że w odniesieniu do dzieł, co do których autorom przysługuje ochrona na podstawie niniejszej konwencji, autorzy w państwach należących do Związku, innych niż państwa pochodzenia dzieła, korzystają z praw, jakie odpowiednie ustawy przyznają aktualnie lub przyznają w przyszłości swoim obywatelom, jak też z praw specjalnie przyznanych przez niniejszą konwencję. Korzystanie z tych praw i ich wykonywanie nie wymaga przy tym spełnienia żadnych formalności, w tym nie jest uzależnione od istnienia ochrony w państwie pochodzenia dzieła. A zatem, poza postanowieniami konwencji, zakres ochrony, jak też środki jej dochodzenia, zapewnione autorowi w celu ochrony jego praw, są normowane wyłącznie przez ustawodawstwo państwa, w którym żąda się ochrony. Ochronę w państwie pochodzenia dzieła normuje ustawodawstwo państwowe. Jeżeli jednak autor nie jest obywatelem państwa pochodzenia dzieła, co do którego przysługuje mu ochrona na podstawie niniejszej konwencji, będzie on miał w tym państwie takie same prawa, jak autorzy będący jego obywatelami.

Zdaniem Sądu powołane zapisy umów międzynarodowych potwierdzają, że domniemanie, o którym mowa w art. 105 pr. aut. działało również na rzecz twórców zagranicznych, w tym twórców (...), szczególnie biorąc pod uwagę zapis, że ochrona przysługuje tym twórcom niezależnie od istnienia ochrony w państwie pochodzenia dzieła. Biorąc jednocześnie pod uwagę, że zgodnie z art. 18 ust. 3 pr. aut. prawo do wynagrodzenia (niewymagalnego), o którym mowa w art. 70 ust. 2⁽¹⁾, nie podlega zrzeczeniu się, zdaniem Sądu współtwórcy filmów (...) posiadają prawo do domagania się wynagrodzenia na podstawie art. 70 ust. 2⁽¹⁾, bez względu na treść umów zawartych przez powoda z organizacjami (...) (por. wyrok Sądu Najwyższego z 16 września 2009 r., I CSK 35/09, OSNC 2010/3/47, wyrok Sądu Najwyższego z 27 czerwca 2013 r., I CSK 617/12, Legalis nr 797149, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 26 stycznia 2010 r., I ACa 701/09, LEX nr 1120169, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 20 kwietnia 2017 r., I ACa 140/16, Legalis nr 1760454, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 22 maja 2018 r., I ACa 169/16, Legalis nr 1805039).

W związku z powyższym Sąd uznał, że zarzut pozwanej, że żądaniem pozwu objęto utwory wykraczające poza zakres wyznaczony przez art. 5 pr. aut. był niezasadny. Zasada asymilacji zrównująca ochronę twórców zagranicznych i krajowych, wobec wyrażenia jej w wiążących również P. umowach międzynarodowych o praktycznie powszechnym zasięgu podmiotowym, przesądza o konieczności objęcia ochroną wynikającą z tej ustawy (w tym także rozwiązaniami

opartymi na konstrukcji zbiorowego zarządzania) również utworów nie spełniających warunków określonych w art. 5 pkt 1-3 pr. aut.

Dodatkowo wskazać należy, że odnośnie pojęcia „filmy (...)”, należy zgodzić się z powodem, że jest ono co najmniej nieprecyzyjne. Filmy często powstają w koprodukcji, ich współtwórcami są obywatele różnych krajów. Przykładowo (po pobieżnym przejrzeniu przedstawionego przez pozwaną zestawienia, wbrew podanym przez pozwaną informacjom, że producentem danego filmu jest U.) wskazać należy, że: „(...)” był filmem, który powstał w koprodukcji U. i W., reżyserem filmu pt. „(...)” był (...), a postprodukcją zajmowała się firma (...) z siedzibą w L., film „(...)” jest produkcji (...), zaś koproducentem filmu „(...)” była firma (...) z siedzibą w W.. Wskazać też należy, że np. reżyserem dubbingu „(...)” był W. P. (2), a zdjęcia robił D. W.. W. P. (2) był również reżyserem dubbingu w przypadku filmów (...), (...). Podobna sytuacja zachodzi w przypadku innych filmów animowanych. Ponadto np. zdjęcia do filmu (...) robił (...) H. V. H., reżyserem filmu (...) był F. M. G., zdjęcia do filmu „(...)” robił (...) operator filmowy R. D., autorem zdjęć do filmu „(...)” był J. K., montażystą w filmie (...) była (...) N. G., operatorem w (...) był B. B. z C., producentem wykonawczym filmu „(...)” był (...) producent D. L., reżyserem (...) był (...) R. S., zdjęcia do filmu (...) robił (...) K. T., reżyserem (...) był (...) M. N., a reżyserem (...) (...) N. R.. Zdaniem Sądu nie można wykluczyć, że twórcy ci zgłoszą się po to dodatkowe wynagrodzenie, a powód pobierając wynagrodzenie z jednej strony zwalnia pozwaną z obowiązku zapłaty, a z drugiej ułatwia dochodzenie wynagrodzenia współtwórcom.

Pozwana w żaden sposób nie wyjaśniła, z jakiego powodu współtwórcy filmów (...) mieliby nie posiadać prawa do zwrócenia się do powoda o wypłatę wynagrodzenia na podstawie art. 70 ust. 2⁽¹⁾ pr. aut., a w szczególności nie przedstawiła żadnych dowodów, z których wynikałoby, że sposób rozliczeń z twórcami w S. wykluczał (szczególnie w okresie objętym pozwem) możliwość uzyskania przez nich wynagrodzenia na podstawie powołanego przepisu. Podkreślenia wymaga, że - z uwagi na domniemanie wynikające z art. 105 pr. aut. - to na pozwanej spoczywał ciężar dowodu w tym zakresie. Wynagrodzenie, na które powołuje się pozwana, zostało ustalone z (...) organizacjami zbiorowego zarządzania, co nie oznacza, że pojedynczy twórcy nie zażądają od powoda wypłaty wynagrodzenia. Zaznaczyć należy, że Sąd w niniejszej sprawie nie stosował przepisów prawa amerykańskiego i nie miał obowiązku ustalania tej kwestii z urzędu. Sposób wynagradzania twórców w U. ma w tym postępowaniu charakter faktu, który powinna wykazać strona pozwana, która się na niego powołuje. Okoliczność, że ewentualnie w U. nie ma tak rozbudowanego systemu wynagrodzeń dodatkowych z tytułu praw autorskich (co zresztą - zgodnie z zapisami Konwencji Berneńskiej nie pozbawia twórców ochrony) nie oznacza, że współtwórcom filmów (...), w szczególności współtwórcom pochodzącym z innych krajów niż U., nie należy się wynagrodzenie za wyświetlanie filmów w P., na takich samych zasadach na jakich przysługuje ono współtwórcom rodzimym. Z powołanych powyżej umów międzynarodowych wynika zdaniem Sądu wniosek przeciwny.

Należy się przy tym zgodzić z argumentacją (...), że także w przypadku, gdy dany twórca nie jest zainteresowany należnymi mu zgodnie z ustawą świadczeniami, co do których istnieje obowiązkowe pośrednictwo organizacji zbiorowego zarządzania, organizacja ta nie traci uprawnień i obowiązku reprezentacji twórcy i posiada legitymację w tym zakresie. Nie można więc uznać, że żądanie wynagrodzenia od filmów których jedynym producentem jest podmiot w U., nawet w sytuacji gdy dotychczas nie było ono przekazywane, stanowi nadużycie prawa.

W tym miejscu zwrócić należy uwagę, że słuszne są podnoszone przez powoda argumenty, że w przypadku organizacji zbiorowego zarządzania konieczne maksymalne uproszczenie procedury zarządzania stawkami, a zatem ustalenie jednej stawki od wszystkich wpływów. Prowadzenie szczegółowego dochodzenia w odniesieniu do każdego utworu, różnicowanie wysokości stawki, czy też dokonywanie oceny jaki kraj jest wyłącznym producentem danego filmu, zamieniłoby zarząd zbiorowy prawami autorskimi w zarząd indywidualny i generowałoby po stronie powoda konieczność poniesienia dodatkowych kosztów. Nadto prowadziłoby do konfliktów na etapie ustalania, czy dana produkcja mieści się np. w określeniu „filmy (...)”, czy też nie. Dodatkowe koszty ponosiłaby w związku z tym również pozwana, gdyż musiałaby np. badać, które firmy zostały wyprodukowane przez firmy z siedzibą w U. i odrębnie ewidencjonować wpływy z takich filmów.

Uwzględnianie w obliczeniu należnej powodowi kwoty wpływów uzyskiwanych z wyświetlania „filmów (...)” jest uzasadnione dodatkowo faktem zawierania przez powoda w zawieranych z podmiotami prowadzącymi kina klauzuli: (...) w niniejszej umowie nie pobiera tantiem na rzecz współtwórców utworów audiowizualnych, których jedynym producentem jest podmiot z siedzibą w S. lub podmiot od niego zależny, ale w przypadku podniesienia przez uprawnione podmioty roszczeń z powyższego tytułu (...) zobowiązuje się zwolnić Wyświetlającego z obowiązku ich zapłaty.”. Klauzula ta oznacza, że jeżeli kiedykolwiek okaże się, że współtwórcy filmów (...) wystąpią o zapłatę dodatkowego wynagrodzenia przewidzianego przez art. 70 ust. 2⁽¹⁾ pr. aut. pozwana będzie zwolniona z obowiązku jego zapłaty. Zaznaczyć należy, że powód nie może domagać się od pozwanej wypłaty wynagrodzenia za wyświetlanie danego filmu dopiero wówczas kiedy twórca się do niego zgłosi.

Za niezasadne Sąd uznał również zarzuty pozwanej, że żądanie powoda jest nieuzasadnione z uwagi na to, że pozwana odprowadza opłatę w wysokości 1,5% przychodu uzyskanego z tytułu wyświetlania filmów i reklam w kinie na rzecz Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej na podstawie art. 19 ustawy ust. 1 ustawy z 30 czerwca 2005 r. o kinematografii, z których to opłat (...), m.in. dotuje twórców filmowych, szczególnie poprzez dotacje na stypendia scenariuszowe oraz rozwój projektu jakim jest produkcja filmu fabularnego. Zgodzić się należy ze stroną powodową, że okoliczność ta pozostaje bez znaczenia dla zasadności powództwa w niniejszej sprawie, gdyż przedmiotem tego postępowania jest dodatkowe wynagrodzenie należne na podstawie art. 70 ust. 2¹ pr. aut. Pozwana nie wyjaśniła w przekonujący sposób z jakiego powodu uiszczenie opłaty na rzecz (...) miałyby zwolnić ją z obowiązku zapłaty dodatkowego wynagrodzenia na rzecz współtwórców wyświetlanych przez nią utworów audiowizualnych bądź wpłynąć na zmniejszenie zobowiązania z tego tytułu. Opłata ta jest całkowicie niezależna od wynagrodzenia należnego na podstawie art. 70 ust. 2¹ pr. aut., podobnie jak niezależna jest od wynagrodzenia jakie współtwórcy utworu audiowizualnego otrzymują od producentów filmów (por. wyrok SN z 25 listopada 2008 r., sygn. akt III CZP 57/08).

Nie był także zasadny podnoszony przez pozwaną zarzut przedawnienia. Jak już wskazano w wyroku częściowym, roszczenia powoda objęte powództwem podlegają 10-letniemu terminowi przedawnienia, gdyż działalność powoda w zakresie pobierania świadczeń należnych z tytułu wykorzystywania praw autorskich i pokrewnych nie jest działalnością gospodarczą. Nie są to również świadczenia okresowe, gdyż należą się w związku z każdym wyświetleniem z osobna. Powód dochodził wynagrodzenia za lata 2011 - 2013. Pozew wniesiony został w 2014 roku, a zatem przed upływem 10-letniego terminu. W sytuacji nieprzedawnienia roszczenia głównego nie jest przedawnione również roszczenie o odsetki.

Strona pozwana podniosła również, że 10-letni termin przedawnienia wskazany w art. 118 k.c. na podstawie ustawy z 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw do Kodeksu cywilnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1104), która weszła w życie w dniu 9 lipca 2018 r., został skrócony do lat 6. Pozwana pominęła jednak, że strona powodowa wytoczyła powództwo o zapłatę należności, co spowodowało przerwanie biegu przedawnienia, niezależnie od tego jaki okres przedawnienia jest aktualnie przewidziany prawem. Na marginesie należy wskazać, że w ustawie nowelizującej przepisy o przedawnieniu roszczeń ustawodawca wprowadził przepisy przejściowe, zgodnie z którymi do roszczeń powstałych przed datą wejścia w życie nowelizacji i nieprzedawnionych w tym dniu stosuje się przepisy kodeksu cywilnego w brzmieniu obowiązującym od 9 lipca 2018 r., przy czym termin przedawnienia rozpoczyna swój bieg 9 lipca 2018 r. W kontekście oznaczenia czasowego zakresu żądania pozwu nie może być wątpliwości, że dochodzone roszczenie w żadnym zakresie nie uległo przedawnieniu.

Odnosząc się do kwestii wysokości dochodzonego wynagrodzenia wskazać należy, że zgodnie z art. 70 ust. 2¹ pkt 1 pr. aut. współtwórcy utworu audiowizualnego oraz artyści wykonawcy są uprawnieni do wynagrodzenia proporcjonalnego do wpływów z tytułu wyświetlania utworu audiowizualnego w kinach. Między stronami sporna była wysokość stawki wg której powód dochodził wynagrodzenia.

Stwierdzić należy, że ustawodawca w art. 70 ust. 2⁽¹⁾ pkt 2-4 pr. aut. odwołuje się do wynagrodzenia „stosownego”, podczas gdy w pkt 1 tego samego przepisu używa sformułowania „wynagrodzenie proporcjonalne”. Wynagrodzenie „stosowne” ma wynikać z tabel wynagrodzeń organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi czy z umowy

albo orzeczenia sądu, a wynagrodzenie „proporcjonalne” ma być uzależnione od wysokości korzyści wynikających z wyświetlania utworów w kinach. Nie oznacza to jednak, że wynagrodzenie „proporcjonalne” nie ma nosić znamion „stosowności”. Także w tym przypadku wynagrodzenie ma być adekwatne do charakteru dzieła czy nakładu pracy twórczej, a zatem być „stosowne” (A. Matlak, *Konsekwencje prawne nowelizacji ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych*, *Prawo spółek*, kwiecień 2001, s. 21, za: D. Sokołowska, *Prawo...*, s. 260). Niewątpliwie, w okresie objętym pozwem, strona powodowa nie dysponowała zatwierdzonymi tabelami wynagrodzeń. Z różnych przyczyn, często proceduralnych, powodowi nie udawało się uzyskać ostatecznej decyzji zatwierdzającej tabelę.

W orzecznictwie zwrócono uwagę, że w przypadku, gdy organizacja zbiorowego zarządzania nie dysponuje zatwierdzoną tabelą wynagrodzeń i strony nie określiły wynagrodzenia w drodze porozumienia, wynagrodzenie powinno być ustalone przez sąd zgodnie ze wskazaniami zawartymi w art. 110 pr. aut. (w brzmieniu obowiązującym do 19 lipca 2018 r.), tj. z uwzględnieniem wpływów osiągniętych z korzystania z utworu oraz charakteru i zakresu korzystania. Sąd powinien przy tym wziąć pod uwagę ceny wolnorynkowe stosowane na rynku krajowym i zagranicznym, w tym także stawki stosowane przez inne organizacje zbiorowego zarządzania za korzystanie z utworu na takim samym polu eksploatacji i porównać je z proponowanymi przez strony (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 13 grudnia 2007 r., I CSK 321/07, wyrok Sądu Najwyższego z 3 lutego 2006 r. I CK 334/05). W piśmiennictwie podkreśla się, że zakres korzystania z reguły koresponduje z wysokością wpływów z korzystania (im szerzej wykorzystywany utwór, tym większe wpływy). Charakter korzystania zwykle się łączy w piśmiennictwie z cechą korzystania jako komercyjnego albo niekomercyjnego i - co się z tym wiąże - podejmowanego z pewną stałością, albo przeciwne, mającego charakter incydentalny, a także stanowiącego albo też nie zasadniczy element działalności użytkownika (por. M. Bukowski, w: *Prawo autorskie i prawa pokrewne*, red. D. Flisak, s. 1334; E. Traple, w: *Komentarz*, red. J. Barta, R. Markiewicz, 2011, s. 659).

Oceniając stawkę wynagrodzenia zaproponowaną przez stronę powodową, Sąd miał na względzie, że poprzednio obowiązujące tabele (...) jak i (...) w zakresie wyświetlania utworów audiowizualnych w kinie ustalały globalną stawkę wynagrodzenia należnego współtwórcom tych utworów jako 2,1% wpływów brutto ze sprzedaży biletów wstępu (z wyłączeniem podatku VAT), z której część, w wysokości okresowo przekraczającej 0,95% wpływów, była przekazywana (...). Ponadto stawka w wysokości 0,95% wpływów aktualnie nadal jest stosowana w umowach zawartych przez powoda z podmiotami prowadzącymi kina na terytorium P. (umowy nie zostały zawarte głównie przez multipleksy (...), (...) i (...)) i można w ocenie Sądu w tym składzie uznać, że jest to stawka powszechnie stosowana. Zgodzić się należy z powodem, że biorąc pod uwagę liczbę i wielkość kin prowadzonych przez multipleksy, określenie wielkości rynku w kontekście badania rynkowej akceptacji stawki powoda przez odwołanie się do liczby i wielkości kin, a nie do ilości podmiotów prowadzących kina, należy uznać za błędne.

Jak stwierdził Sąd Okręgowy w Warszawie w wyroku wydanym w sprawie XXIV C 1217/11: „skoro powód zawierał umowy z zastosowaniem tychże stawek, to oznacza to, że w odczuciu innych podmiotów działających w tym segmencie rynku były one adekwatne i nie pozbawiały korzystających godziwego zysku związanego z rozpowszechnieniem utworu. Jak zwrócił uwagę Sąd Najwyższy, nie narusza art. 110 pr. aut. posłużenie się przy ustalaniu stosownego wynagrodzenia stawkami stosowanymi wobec innych korzystających z danego utworu, co w szczególności wynika z potrzeby respektowania ogólnych założeń dotyczących zbiorowego zarządzania, wynikających z jego istoty, w szczególności tego, że korzystający z praw objętych zbiorowym zarządzeniem danej organizacji, znajdujący się w analogicznym położeniu, powinni być traktowani jednakowo (por. wyrok SN z 20 maja 1999 r., I CKN 1139/97, OSNC 2000/1/6)”. Stanowisko to Sąd w tym składzie podziela.

Stwierdzić przy tym należy, że nieuzasadnione są zarzuty pozwanej, że żądanie jest sprzeczne z wnioskiem powoda o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń w postępowaniu przez Komisją Prawa Autorskiego, a obecnie przed Sądem Okręgowym w Poznaniu, gdzie powód wyraźnie zastrzega, że stawka wynagrodzeń obejmuje różne kategorie współtwórców z wyłączeniem współtwórców utworów audiowizualnych, których jedynym producentem jest podmiot z siedzibą w S. lub podmiot od niego zależny. Podkreślenia wymaga, że ustalenia stawek w takim kształcie powód domaga się dopiero od 2014 roku. Wcześniej (w tym w okresie objętym pozwem) domagał się stawki w wysokości 0,95% lub wyższej, a nadto w niektórych wnioskach o zatwierdzenie tabel domagał się też ustalenia stawki od wpływów

z reklam. Zaznaczyć należy, że tabela, której aktualnie zatwierdzenia domaga się powód nie została dotychczas zatwierdzona.

Jak już powyżej zaznaczono ani twórca, ani tym bardziej działająca na jego rzecz organizacja, nie może się zrzec prawa do niewymagalnego wynagrodzenia. Biorąc zaś pod uwagę zapisy Konwencji Berneńskiej, w tym w szczególności zapis, że ochrona twórców nie jest uzależniona od istnienia ochrony w państwie pochodzenia dzieła, należy uznać, że gdyby twórcy (...) zgłosili się do powoda o wypłatę wynagrodzenia, powód nie miałby podstaw żeby im odmówić.

W związku z powyższym zasadne wydaje się przyjęcie, że stawka wskazana przez powoda, w wysokości 0,95% wszystkich wpływów brutto, obowiązuje od wielu lat i jest powszechnie stosowana w rozliczeniach z podmiotami prowadzącymi kina. Stawka ta nie odbiega od powszechnie stosowanych na polu „wyświetlanie” a jednocześnie odpowiada zdaniem Sądu zasadom wskazanym w art. 110 pr. aut.

Podkreślenia wymaga, że strona pozwana nie przedstawiła żadnych przekonujących argumentów, które przemawiałyby za przyjęciem, że stawka powinna zostać ustalona w niższej wysokości. Przede wszystkim dowodem na tę okoliczność nie może być fakt, że kina studyjne i lokalne wypowiedziały powodowi umowy, kwestionując wskazaną w nich stawkę. Zauważyć bowiem należy, że zakres i charakter korzystania z utworów audiowizualnych przez kina studyjne i lokalne jest zupełnie inny niż w przypadku pozwanej. Działalność sieci kin studyjnych i lokalnych ma na celu upowszechnianie kultury filmowej, w szczególności poprzez rozpowszechnianie filmów o wysokich walorach artystycznych oraz podejmowanie działalności edukacyjnej. Kina te wyświetlają mniej filmów, emitują filmy niszowe, które zostały stworzone raczej dla „idei”, a nie „dla pieniędzy” i które nie przyciągają tak dużej ilości widzów jak filmy komercyjne. O ile zatem w przypadku kin studyjnych i lokalnych zasadne wydaje się być obniżenie ww. stawki wynagrodzenia to zasadności takiej w ocenie Sądu nie można dopatrzeć się w przypadku pozwanej, która posiada sieć multipleksów, wyświetla filmy najbardziej popularne, przyciągające widzów, cieszące się ich zainteresowaniem, a związku z czym również uzyskuje znacznie wyższe dochody zarówno z biletów jak i z reklam oraz ze sprzedaży przekąsek i napojów.

Biorąc pod uwagę, że zaproponowana przez powoda stawka stanowi niecały 1% dochodów spółki, pochodzących wyłącznie ze sprzedaży biletów, a także biorąc pod uwagę wysokość dochodów pozwanej uzyskiwanych „ubocznie”, przy okazji wyświetlania filmów (z reklam, napojów i przekąsek), nie ma w ocenie Sądu podstaw do uznania, że zaproponowana przez (...) stawka jest dla pozwanej nadmiernie obciążająca. W konsekwencji Sąd uznał, że stawka ta jest prawidłowa i w tej stawce powinna obowiązywać jako podstawa wyliczenia stosownego wynagrodzenia na podstawie art. 70 ust. 2¹ pkt 1 pr. aut.

Kierując się danymi o wpływach z wyświetlania utworów audiowizualnych zawartych w oświadczeniu złożonym w piśmie pozwanej w 19 czerwca 2018 r., wynagrodzenie należne współtwórcom utworów audiowizualnych za okres od 1 stycznia do 31 marca 2011 r. wynosi 775 859,21 zł, co stanowi 0,95% z kwoty 81 669 390 zł uzyskanej przez pozwaną w tym okresie tytułem wpływów ze sprzedaży biletów brutto, bez żadnych potrąceń (z wyłączeniem podatku VAT).

Mając na względzie, że od 1 kwietnia 2011 r. należności pobierane przez organizację zbiorowego zarządzania zostały objęte podatkiem VAT, wynagrodzenie za okres od 1 kwietnia 2011 r. do 31 grudnia 2013 r. wynosi 7 823 133,36 zł, co stanowi 0,95% kwoty 669 502 213 zł, uzyskanej przez pozwaną tytułem wpływów ze sprzedaży biletów brutto (bez podatku VAT) w tym okresie, powiększonej o podatek VAT w kwocie 1 462 862,34 zł.

Powód domagał się również skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie wyliczonych od kwoty należnego wynagrodzenia, tj. 8 598 992,57 zł (775 859,21 zł + 7 823 133,36 zł) za okres od 31 maja 2014 r. do 7 sierpnia 2018 r.

Stwierdzić należy, że w ocenie Sądu powód błędnie naliczył odsetki od całej wyliczonej kwoty, łącznie z naliczonym podatkiem VAT w wysokości 1 462 862,34 zł. Wskazać należy, że strona powodowa do chwili wyrokowania nie uiściła podatku VAT, a przynajmniej nie wykazała, że taki wydatek poniosła. Z wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 11 maja 2017 r., sygn. akt I FSK, 1386/15 (LEX nr 2283424), wynika że obowiązek podatkowy VAT z tytułu opłat za zarządzanie prawami autorskimi powstaje dopiero gdy będzie znana kwota należna zarządzającemu prawami

autorskimi z tytułu spornych usług, tj. wpływu na konto, ewentualnie otrzymania raportu stanowiącego podstawę do ustalenia kwoty wynagrodzenia. W tej sytuacji ma zatem w ocenie Sądu podstaw do uznania, że pozwana pozostaje w opóźnieniu z zapłatą kwoty 1 462 862,34 zł i brak jest podstaw do naliczania odsetek od tej kwoty.

Wobec powyższego odsetki ustawowe za opóźnienie wyliczyć należało od kwoty 7 136 130,23 zł (8 598 992,57 zł - 1 462 862,34 zł). Skapitalizowana wartość omawianych odsetek za dochodzony przez powoda okres (od 31 maja 2014 r. do 7 sierpnia 2018 r.) wynosi 2 479 854,13 zł.

Łącznie z tytułu wynagrodzenia za wyświetlanie utworów audiowizualnych w kinach należących do sieci (...) w okresie od 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2013 r. należało zasądzić kwotę 11 078 846,70 zł (775 859,21 zł + 7 823 133,36 zł + 2 479 854,13 zł).

O odsetkach ustawowych z opóźnienie, Sąd orzekł na podstawie 481 § 1 k.c. oraz art. 455 k.c. Sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 9 615 984,36 zł (tj. od kwoty 11 078 846,70 zł pomniejszonej o kwotę 1 462 862,34 zł) od 8 sierpnia 2018 r. do dnia zapłaty, zgodnie z żądaniem strony powodowej. W pozostałym zakresie żądanie odsetkowe nie zasługiwało na uwzględnienie.

Wobec powyższego orzeczono w punktach 1 i 2 wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. Mając na względzie, że powództwo podlegało oddaleniu jedynie w niewielkim zakresie, Sąd uznał, że strona powodowa wygrała proces w 100% i w całości obciążył stronę pozwaną kosztami postępowania. Szczegółowe rozliczenie kosztów procesu i nieuiszczonych kosztów sądowych, a także ustalenie wymiaru opłaty ostatecznej Sąd pozostawił Referendarzowi Sądowemu na podstawie art. 108 § 1 k.p.c.

SSO Katarzyna Waseńczuk

ZARZĄDZENIE

1. (...),
2. (...)
3. (...)